

Ovastin á herstöðini á Sornfelli, Johnsen, greiðir bændmanni Sosialsins frá, at forward scatter-støðin bert er mekanisk og hevur bert tekniska manning. Hann sigur seg einki kenna til informatiónirnar, ið fara um støðina frá Nato-londum í Europa og til USA. Men teir kunnu fara inn. Radarstöðin, vit øll kenna, er undir Nato-myndugleika, men Johnsen svararði ikki greitt, hvørjum myndugleika forward scatter-støðin er undir, men at talan er um avtalu millum Nato, donsku og amerikonsku stjórnina frá 1963

Ikki teknisk framkomin

Sosialurin: — Hvussu kunnu vit við okkara oyr- og eygum tryggja okkum, at støðin ikki er offensiv, tá teknikkurin, støðin er grundað á, er á so høgum støði?

Johnsen: — Nú liggur teknikkurin ikki á so høgum støði. Hann var langt frammi fyri tjúgu árum síðan, men longu síðst í 60-unum og fyrst í 70-unum kom satelitt-kommunikatión fram. Støðin er ein reserva-støð og koyrir við nógv minni kapasiteti enn satelittar nú á døgum arbeiða við.

Útvarpið: — Føroyski almenningurin og føroysku myndugleikarnir hava ikki havt kunnleika um at støðin fanst fyrr enn nú. Hvi hevur verið roynt at halda støðina loyniliga?

Einki loyniligt — tigandi pressa

Johnsen: — Føroyska samfelagið hevur í 21 ár koyrt eftir Oyggjavegnum og teir fyra skermarnir hava staðið í hesum tíðarbilinum. Og skattakassin í Tórshavn hevur í hvussu er fingið skattapening frá hási støðini og tollvaldið hevur tikið móti tolli í stóran mun fyri eykalutir. Hvi pressan ikki hevur

støðina, í Mjørkadali, tá tað eisini er greitt frá um støðina. Eg havi eisini upplivað, at føroyskir politikkarar hava sett ágangandi spurningar um just forward-scatter-støðina og virksemi hennara, so tað kundi ikki koma heilt óvart. Men tað er møgult, at pressan ikki hevur havt áhuga fyri støðini. Eg haldi ikki, at donsku myndugleikarnir hava skyldina í hesum.

Føroyskir myndugleikar havt kunnleika

Útvarpið: — Kunnu vit so siga, at føroysku myndugleikarnir hava havt kunnleika til støðina?

Niels Bentzen: — Ja. Útvarpið: — Vilja tygum við hesum siga, at tey fólkin, sum søtu í nevndini, ið viðgjörði spurningin, tá støðirnar her á Sornfelli komu, alla tíðina hava havt kunnleika til, hvat fór fram her?

Niels Bentzen: — Tað er ikki uppgáva hjá donskum myndugleikum at samráðast við eina løgtingsnevnd. Landsstyrið er kommunikationsliður.

Sosialurin: — Halda donsku myndugleikarnir NARS vera ein natúrligan part av Nato-verjuni?

Johnsen: — Eg kann ikki svara fyri donsku myndugleikarnar. Men persónliga haldi eg, at ein og hvør kommunikationsliður, ið er við í samlaðu kommunikationsskipanini, er neyðugur, fyri at NATO kann hanga saman, og haldi NARS vera part av Nato.

veitt upplýsingar um, at ein slik støð liggur her, dugi eg ikki at siga.

Niels Bentzen, rikisumboðsmaður: — Danir hava ikki ynskt at halda loyniligt, at ein slik støð er her. Eg veit eisini, at vit hava havt kunnandi fundir um

Undir USA?

Sosialurin: — Henda støðin, radarstöðin, er undir Nato-myndugleika, men hvørjum myndugleika er forward-scatterstöðin undir?

Johnsen: — Scatterstöðin liggur undir myndugleika ... lat meg venda aftur til frágreiðingina, har eg visti á, at 9. april 1963 varð gjørd avtala millum Nato-høvudsstöðina, ið tá lá í Paris, amerikansku stjórnina og donsku stjórnina um støðina, og at hon rekur orindi fyri Nato og at Amerika hevur í teimum eyka kanalanum samband við (eina ávíska skipan) í Onglandi, Grønlandi og USA.

Vil einki siga um, russarnar á Skála

Sosialurin: — Nú hevur nógv verið skrivað í føroyskum bløðum um russarar í Føroyum. Hugsað verður um fiskiskipini, ið liggja á Skála. Skrivningin hevur líka sum verið ein hetz móti russisku fiskarunum. Halda tygum, at skipini á Skála eru njóns-araskip fyri hernaðarmyndugleikar í Sovjet?

Johnsen: — Vit eru hermenn, og eru sendir til Føroya fyri at loysa eina uppgávu, eina uppgávu sum vit kenna til fulnar, og vit hava triggjar skyldur, ávikavist í friðartíð, í eini kreppu og í krigsstøðu. Politisk viðurskipti gera vit ikki viðmerkingar til. Eg haldi, at í hesum er talan um politisk viðurskipti, við tað at avtalur eru millum Føroyar og Sovjetsamveldið um fiski-

leiðir, -kvotur og onnur viðurskipti. So eg vil ikki gera nakra viðmerking.

Sosialurin: — Vil tað siga tað sama sum, at Nato hevur ikki vist myndugleikunum á, at møgulega finst njónsaraútgerð umborð á russisku fiskiskipunum?

Johnsen: — Eg kann ikki siga nakað um russisk fiskiskip, ið eru í føroyskum farvatni, men eg kann vísa á líkandi viðurskipti í donskum farvatni, og sum hevur verið tikið fram rættuliga ofta á fólkatingsins røðarapalli. Fólkatingsmenn og ráðharrar hava vist á, hvat liggur stöðugt runt kring Danmark. Eisini hernaðarlaga kritiska tíðarritið Forsvar hevur greitt frá, hvar teir (russar, blaðm.) liggja, og hvørja útgerð, teir haldast at hava.

Fyribils radari komin

Sosialurin: — Støðin her skal nýmótansgerast. Er nýggi radarin komin?

Johnsen: — Vit fara ikki beinleiðis frá hesum radaranum, vit hava nú, og til tann endaliga radaran. Tí endaligi radarin kemur ikki fyrr enn komandi ár. Men í hesi umbyggingini er komin ein fyribils radari, ið kann flytast, og sum skal røkja tær uppgávur, vit hava, og sum tann nýggi skal røkja, meðan vit pilka tann gamla niður. Tann nýggi skal setast upp í kuplinum, har tann gamli stendur. Um vit skuldu havt pilkað tann gamla sundur, og so seta tann

nýggja upp, gingu seks til nýggja mánaðir uttan nokur ávaringarstöð var. Tí er ein radari komin við konteynara. Hesin er settur upp í hinum kuplinum og skal standa har, til tann nýggi er liðugur.

Luftrúmið má eygleiðast

Sosialurin: — Hvussu stóran týðning leggur Nato í støðina í Føroyum, tí satelittar o.a. er komið fram?

Johnsen: — Eg kann ikki siga nakað um, hvussu stóran týðning ovasta leiðslan í Nato leggur í, at vit eru her. Men sum leikmaður kann eg í hvussu er siga, sjálvt um vit hava fingið satelittar, ið eru rættuliga sárbarir, at tað er neyðugt at vit kunnu eygleiða rúmið millum Grønland og Norðuramerika og millum Skandinavia og Bretland. Vit kunnu ikki goðtaka, at hetta luftrúmið ikki verður røkt — at vit einki vita um, hvat gongur fyri seg. Tað hevur týðning, at hesar útbúningarlínurnar, ið ganga millum Norðuramerika og Europa, og sum eru livsneyðugar, altið hava ein møguleika at kunna virka, ikki bert í friðartíð, men eisini í øðrum færum. Og vita vit einki um, hvat fer fram í luftrúminum og á havinum í hesum stóra umráðum, er møguleikin at brúka hesar kommunikationslinjur litil, um vit ikki í friðartíð nýkur-lunda kenna ferðsluna á sjónum, í sjónum og í luftrúminum.

Sosialurin: — Hvat hendir, um Føroyar verða tiknar út úr skipanini. Hvussu stórt umráði fær Nato so ikki røkt?

Johnsen: — Eg kann ikki fara inn á spurningin, um vit taka hatta ella hatta út. Men privat kann eg siga, at vit hava sæð, hvussu tað gongst aðra staðni í heiminum — at taka vit okkurt petti út, eru aðrir til reiðar at seta okkurt istaðin.

Undir donsku verjuni

Sosialurin: — Hvat beinleiðis samband hevur støðin til donsku verjummyndugleikarnar?

Johnsen: — Danska verjan er okkara ovasti myndugleiki. Manningin er frá donsku verjuni. Og danska verjan letur, ella sum millummaður, alt tilfar, vit brúka. Danska verjan rindar lønir okkara. Ovastin hjá mær er verjuovastin.

M. Johnsen, ovasti á Flyvestation Tórshavn: — Vit eru hermenn. Tað eru vit útbúir til. Spurningar, ið eru tengdir at politiskum viðurskiptum í samband við støðirnar her, kunnu vit ikki svara. Á myndini siggjast eisini G. Jacobsen, materiel-kapteinar og Roger Jensen, sum er knýttur at forward scatter-støðini. Hann er ikki hermaður